

AZKEN-AGURA

Odei aztenez, ortzeak,
curiya nai du agian...;
baita biotza naigabez
leñ egiteko zoriyan,
Joseba dago geldirik
iturirako bidian,
noiz azaltzen dan begira
Mirentxu egi-gañian.

Ez du inoiz beztxoriki,
abestiz maitia deitzen;
ez ditu inoiz bez onentzat,
zelaiko loriak biltzen;
bada neguak menditik
nola lili ta txoriak
alaxe itunak gogotik
kendu dizka poz guziak.

Begi begira egirontz
laztana ageri ote-dan,
begik orduko, biotzak
soma-dio dala bertan.

—¡Miren, nereal!

—¡Joseba!

—Itxaron zaitut luzaro.

—Nik, nayez ustu det sula
zu ikustera etofteko.

—Ongi, gauñ azkena danez.

Bai-nua, Miren...

—¡Gudari!

¡Jainkoa'k dakin tokiral!
¡Nere ondolik ixilik!

Eta biotzian gañez
egin dion naigabiak,
bete dizkiyo Miren'i
malko samñiez begiyak.

Itufondoan luzaro
daude maitiak ixilik...
elkarrentzako gaxuak
ez dute zotiña baizik;
bañan ¡ai! zotin bakoitza
biotzetik irten danez,

inoiz ez bezela dute
elkar mintzatu maitez.
Eta ixil jaraitu dute
iturriaren ondoan
bere samina bakoitzak
gorderik gogo-bañan.

Zuaitz-abar osto-geak
aize minak aztintzian,
alaka antzez soñu dute
iturburuko egian;
bertan maitiak elkari
azken agura diote,
ta samin-aizez biotzak
biyak alaka dauzkate.

—Ez, beintzat aitzu, Joseba,

Atzeri-moñoi izatian,
maitasun-jabe dezula
Aberri Ama ludiyan;
bertan, amatxo kutuna
jayo ziñan basetxian,
eta maitia negarez
azi zeraden mendiyen.

—Ez zuk ere aitzu, Miren,
Aberiatzaz oldozten,
gudari bat dagoala
atzerria moroindutzen;
berak dula ama kutuna,
bai, jayo zan basetxian,
bañan baita maitetxua
emen, azi zan mendiyen.

Bakoitzak bere bidea
itunetz dute artu...
gaba da... ortze bez eta
gogoak zaizkite ilundu;
biotzeko naigabeak
begiyak malkoz lañotu,
¡euriya!... maite biyakin
ortzeak ere negar du.

TENE.

TXIÑURTEGI'KO

«Zilegigoa» (Licencia-Permisión). «Aranedef» apez
jaunaren, gutun edefak dakaf aren len-ofian argitaltzeko
baimena eta ala ematen du lekukotasunaren itz burutzat;
itz edera zait eta euzkeldun guziek onetsi eta erabili gene-
tzakegu.

Oaf bat aitzinetik; iri andietan bizi garenok, inor gutik
dezake itza zaf bildu, entzunez beñipein; baño gutun
(idazti) zarak irakuñtuz ba-daiteke eta unela bilduak zez-
ote-dira onak txinuritegi' rako?

¿Nor zaitugu? Una emen beñtze izkera bat txukun ta
polita ¿nor zara? baño euzkerago; unek erdar-usaña
dario, arek ez.

«Buru eman» Beñtze itz bat, euzkeldun utzek erabil-
tzen dutena adiarazi nai dutelarik bat ura dela bidez zu-
zentzen dituenak edo langileak edo senideak; ots, gizonen
lanak edo jostetak obekienik bururatu ditezen.

Erdaraz egiten diren gauza asko, euzkaraz aitzen dire
edo bilatzen.

«Lagunak artu» ez lagunak egin.

«Kontu artu» ez kontu egin.

«Buruen-buru». (De extremo a extremo, de parte a
parte).

«Guzien buruan». (Por encima de todo, en resumen).

«Untaz landara». (Además) «gañera» baño egokiago
eta euzkarago.

Oraikoz aski, eta Jainkoa-baitan aguf, irakuñle maite.

LAREKO.

¡Euzkeldun mutiko gizaxoak!!

Buru-bakokeri asko eta asko egin da eta egiten jarai-
tzen da gure neskatila-mutikoakin, baño aundienetako bat,
beñepein nire ustez da, ikastolan egiten dana.

Ikusten dedanian nik, mutiko bat, buruan sañtu ezinda,
esan eta esan ari dala:

«¿Qué es linea?—El límite de una superficie o la in-
tersección..... la intersección..... la intersección de dos su-
perficies..... de dos superficies.....», esan izan det nire bafu
osua minberatuta:

Baño ¿mutiko gaste erukafi oyek, ez-al-dago beste
era edo biderik gizon egiteko, ofela inñolaz ere uleñtu ezin
duten elian burua apuñtzen erabiltzia baño?

¿Ez litzake zuzen, zentzun geyago eta egokiagoa,
berak, uniak, ainbeste nekatu-barik iruntzi lezakian eran
gauzak erakustia? Edota zeskatu bial diogu gure muti-
koai bi gauza latzak: beria ez dan ele beñi bat ikastia (mu-
tikoari atzera eragin diyon itzak len bizi eman da) eta gai
edo asignatura bat onekin gañera?

¡Eta gero jaraitu esaten euzkel-mutikoak ez dirala az-
kafak!

Eman lan oyek euzkeraz, mutiko erdeldun batzueri eta
galderak eginda gero, baita euzkeraz eta afepegia zofotz
-zofotz ipiñita, eta ikusi zer erantzuten duten gero.

AKATZAK.

